

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
الف	تاریخ ادبیات: (۲ نمره)	بارم
۱	در جاهای خالی واژه‌هایی مناسب، بنویسید. الف) مهم‌ترین اثر «میرزاده عشقی» نمایشنامه منظوم است. (ذکر نام اثر) ب) شعر «ای قلم» نمونه‌ای از اشعار انتقادی است. (ذکر نام نویسنده)	۰/۵
۲	عبارت زیر چه کسی را معرفی می‌کند؟ «او از نویسندگان مشهور معاصر در حوزه نویسندگی کودکان و نوجوانان است. محورهای مثل قصه نویسی و قصه گویی از مهم‌ترین حوزه‌های فعالیت اوست. کتاب «مهاجر کوچک» از آثار او در حوزه قصه‌های کودک و نوجوان است.»	۰/۵
۳	موضوع کتاب «خسی در میقات» است. الف) مقاله نویسی ب) تک‌نگاری ج) ترجمه د) سفرنامه	۰/۲۵
۴	کتاب «ملاقات در شب آفتابی» اثر «علی مؤذنی» در کدام یک از حوزه‌های ادبیات جای می‌گیرد؟	۰/۵
۵	اولین نمایشنامه‌ای که هم‌زمان با کتاب «یکی بود، یکی نبود» اثر «جمال زاده» نوشته شده است؛ چه نام دارد؟	۰/۲۵
ب	سبک شناسی: (۲ نمره)	
۶	درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید. الف) در نثر دوره انقلاب اسلامی، گرایش به برخی قالب‌ها مانند خاطره، قطعه ادبی و سفرنامه از رواج افتاد. ب) در نثر دوره بازگشت و بیداری، عبارتهای وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها، افزایشی آشکار می‌یابد. ج) ابهام در شعر معاصر پسندیده است و معنی‌گریزی از ویژگی‌های شعر این دوره است. د) تفکر «اومانیزم» که در آثار قبل از انقلاب وجود داشت، گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه‌ای کم‌رنگ مشاهده می‌شود.	۱
۷	کاربرد واژه «خلید» در بیت زیر، در کدام سطح از سبک شعر دوره «بیداری» بررسی می‌شود؟ «خلید خار درشتی به پای طفلی خُرد / به هم برآمد و از پوبه باز ماند و گریست»	۰/۲۵
۸	هر یک از جمله‌های زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی‌های (فکری - ادبی) است؟ الف) در نثر دوره معاصر، سبک‌های متفاوتی در داستان‌نویسی بر اساس «نام نویسنده» وجود دارد. ب) تلفیق حماسه و عرفان را در غزل حماسی انقلاب می‌توان دید. ج) شعر دوره انقلاب اسلامی بهره‌گیری کمتری از تمثیل دارد و شاعران به صراحت بیان روی آوردند.	۰/۷۵
ج	موسیقی شعر: (۶ نمره)	
۹	کدام یک از بیت‌های زیر، دو «برش آوایی» دارد؟ الف) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست ب) ای سرو بلند قامت دوست طیب جان خرابم کسی و رای تو نیست وه وه که شما یلست چه نیکوست!	۰/۵
۱۰	در بیت زیر، کدام یک از انواع «تغییر کمیّت مصوّت‌ها» دیده نمی‌شود؟ «ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۱۱	برای هریک از بیت‌های زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک (همسان دولختی - همسان تک‌لختی - ناهمسان) را انتخاب کنید. الف) نشود فاش کسی آنچه میان من و توست ب) ما سرخوشان مست دل از دست داده ایم ج) ای صبح شب‌نشینان جانم به طاقت آمد	۰/۷۵				
۱۲	«وزن واژه» هر یک از مصراع‌های زیر را بنویسید. الف) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری ب) با من بگو تا کیستی، مهربی بگو، ماهی بگو	۰/۵				
۱۳	در رکن آخر مصراع «چو بشنوی سخن اهل دل، مگو که خطاست» کدام اختیار «وزنی» به کار رفته است؟	۰/۵				
۱۴	نام «بحر» کدام یک از بیت‌های زیر با بقیه متفاوت است؟ الف) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد ب) غمش در نهان خانه دل نشیند ج) عمر گویندم که ضایع می‌کنی با خوب رویان	۰/۵				
۱۵	«پایه‌های آوایی» مصراع آخر شعر زیر را بنویسید. «هست شب یک شب دم کرده و خاک / رنگ رخ باخته است / باد، نوباوه ابر از بر کوه / سوی من تاخته است.»	۰/۲۵				
۱۶	با توجه به بیت «تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار / که رحم اگر نکند مدعی، خدا بکند» به پرسش‌ها پاسخ دهید: الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه‌های هجایی آن را بگذارید. ج) وزن این بیت را بنویسید. د) یک اختیار «وزنی» این بیت را بنویسید.	۲/۵				
۵	زیبایی شناسی: (۶ نمره)					
۱۷	هر یک از آرایه‌های ادبی گروه «ب» به کدام یک از بیت‌های گروه «الف» مرتبط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است)	۱/۲۵				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان</td> <td>مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب	الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان	مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی	
گروه الف	گروه ب					
الف) یک روز که خسرو زنگ قرآن در شهناز شوری به پا کرده بود، مدیر مدرسه آواز او را شنید. ب) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم ج) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توأم، آزادم» د) فرو رفت و بررفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد ه) از اسب پیاده شو، بر نطع زمین رخ نه / زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان	مراعات نظیر لف و نشر ایهام تناسب اسلوب معادله تضمین حس آمیزی					
۱۸	یکی از تلمیحات بیت زیر را بنویسید. «گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا»	۰/۵				
	ادامه سؤالات در صفحه سوم					

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۹	چگونه به وجود آرایه «ایهام تناسب» در واژه «هزار» پی می بریم؟ «گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است»	۰/۵
۲۰	با توجه به دو بیت زیر، یک تفاوت «متناقض نما» با «تضاد» را ذکر کنید. الف) ما با توایم و با تو نه ایم؛ اینست بوالعجب در حلقه اییم با تو و چون حلقه بر دریم ب) اینکه گاهی می زدم بر آب و آتش خویش را روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع	۰/۵
۲۱	برای هر یک از بیت های زیر، یکی از آرایه های داخل کمانک را انتخاب کنید. الف) باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از دست کریم تو حیا کرد (ایهام - حسن تعلیل) ب) سپهر مردم دون را کند خریداری بخیل سوی متاعی رود که ارزان است (اسلوب معادله - تلمیح) ج) خداوند لباس هراس و گرسنگی را به آن ها چشاند. (حسن آمیزی - متناقض نما) د) گر ندیدی قبض و بسط عشق را در یک بساط گریه مینا نگر، خندیدن ساغر ببین (اغراق - لف و نشر)	۱
۲۲	مناسب ترین آرایه برای «تصویر آفرینی» بیت زیر، سروده فردوسی، چیست؟ «یکی تازی ای برنشسته سیاه همی خاک نعلش بر آمد به ماه»	۰/۵
۲۳	در شعر «نگران با من استاد سحر / صبح می خواهد از من / کز مبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را / بلکه خبر»: الف) کدام واژه آرایه «ایهام» را پدید آورده است؟ ب) دو معنی این واژه را بنویسید.	۰/۷۵
۲۴	برای بیت زیر دو آرایه ادبی بنویسید. «فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را عشرت امروز بی اندیشه فردا، خوش است»	۰/۵
۲۵	کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟ «تویی بهانه آن ابرها که می گریند بیا که صاف شود این هوای بارانی» الف) تشخیص ب) حسن تعلیل ج) لف و نشر د) مراعات نظیر	۰/۲۵
۲۶	در شعر زیر، آرایه ای بیابید که با یکی از انواع «موسیقی معنوی» ایجاد شده باشد. «رود می نالد / جغد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لبم قصه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب»	۰/۲۵
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	
۲۷	بیت های زیر سروده «عارف قزوینی» است، دو مضمون سروده او را بنویسید. «فکری ای هم وطنان، در ره آزادی خویش بنمایید که هر کسی نکند، مثل من است خانه ای کاو شود از دست اجانب، آباد زاشک ویران کنش آن خانه که «بیت الحزن» است جامه ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است»	۰/۵
۲۸	سروده زیر از «دهخدا» شاعر «عصر بیداری» است، دو دلیل برای «سادگی و روانی» زبان شعر این دوره بنویسید. «ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری وز نفحه روح بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت خو حصاری یاد آر ز شمع مرده یاد آر»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه چهارم	

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریورماه سال ۱۴۰۱		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۲۹	با توجه به شعر زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. « در شب تیره دیوانه‌ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می کند داستانی غم آور... » الف) این سروده، از منظومه به عنوان «بیانیه شعر نو» است. ب) یک ویژگی «ادبی» این شعر را بنویسید.	۰/۷۵
۳۰	به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) اوج نویسنده «سیمین دانشور» در کدام اثر او، نمایان است؟ ب) موضوع این اثر را بنویسید.	۰/۷۵
۳۱	شعر زیر: « آن کیست که تقریر کند حال گدا را / در حضرت شاهی؟ کز غلغل بلبل چه خبر باد صبا را / جز ناله و آهی؟ » الف) در چه «قالبی» سروده شده است؟ ب) این قالب شعری، با کدام یک از قالب‌های شعر فارسی، شباهت دارد؟	۰/۵
۳۲	یک ویژگی «فکری» شعر زیر را بنویسید. «آغوش سحر تشنه دیدار شماس است مهتاب، خجل ز نور رخسار شماس است خورشید که در اوج فلک، خانه اوست همسایه دیوار به دیوار شماس است»	۰/۵
۳۳	قسمت‌های مشخص شده در بیت‌های زیر، چه آرایه‌ای را پدید آورده‌اند؟ الف) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد / دسبک غریق یعنی فریاد بی صداییم ب) ما گرچه مرد تلخ شنیدن نه‌ایم؛ لیک / تلخی که از زبان تو آید، شنیدنی است	۰/۵
۲۰	فرجامتان نیک باد. جمع نمره	

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱

نمره	راهنمای تصحیح	ردیف
بارم	به پاسخ‌های درست و مشابه، نمره تعلق می‌گیرد.	ردیف
	تاریخ ادبیات: (۲ نمره)	الف
۰/۵	الف) ایده آل یا سه تابلوی مریم ۰/۲۵ (ذکر یک مورد کافی است) ص ۱۸ ب) سید اشرف الدین گیلانی یا نسیم شمال ۰/۲۵ ص ۱۶	۱
۰/۵	محمدرضا سرشار یا رضا رهگذر ۰/۵ ص ۷۹	۲
۰/۲۵	گزینه د یا سفرنامه ۰/۲۵ ص ۷۴	۳
۰/۵	دفاع مقدس ۰/۵ ص ۸۰	۴
۰/۲۵	جعفرخان از فرنگ برگشته ۰/۲۵ ص ۷۳	۵
	سبک شناسی: (۲ نمره)	ب
۱	الف) نادرست ۰/۲۵ ص ۱۰۱ // ب) نادرست ۰/۲۵ ص ۴۵ // ج) درست ۰/۲۵ ص ۹۷ // د) درست ۰/۲۵ ص ۱۰۲	۶
۰/۲۵	زبانی ۰/۲۵ ص ۴۲-۴۳	۷
۰/۷۵	الف) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۸ ب) سطح فکری ۰/۲۵ ص ۱۰۰ ج) سطح ادبی ۰/۲۵ ص ۹۹	۸
	موسیقی شعر: (۶ نمره)	ج
۰/۵	گزینه ب یا «ای سرو بلند قامت دوست..» ۰/۵ ص ۲۷، ۲۸	۹
۰/۵	کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۵ ص ۵۵	۱۰
۰/۷۵	الف) همسان تک لختی ۰/۲۵ ب) ناهمسان ۰/۲۵ ج) همسان دولختی ۰/۲۵ ص ۲۲	۱۱
۰/۵	الف) مفاعیلن ۰/۲۵ ب) مستفعلن ۰/۲۵ ص ۱۰۴-۱۰۸	۱۲
۰/۵	هجای کشیده در پایان مصراع، تبدیل به هجای بلند می‌شود ۰/۵ ص ۸۵	۱۳
۰/۵	گزینه ب یا «غمش در نهان خانه دل نشیند...» ۰/۵ ص ۱۰۷-۱۰۸	۱۴
۰/۲۵	سو ی من تا خ ت است ۰/۲۵ ص ۱۰۹	۱۵
	الف) تقطیع هجایی ب) نشانه‌های هجایی الف) تقطیع هجایی ب) نشانه‌های هجایی	۱۶
	الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ ب) نشانه‌های هجایی ۰/۷۵ ج) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعّلن (فع لن) ۰/۵ د) ۱-اختیار وزنی ابدال در کاربرد یک هجای بلند(خُش) به جای دو هجای کوتاه (ب ک) در رکن پایانی (فعّلن = فع لن) ۲- اختیار وزنی تبدیل هجای کشیده پایان مصراع به یک هجای بلند. ۰/۵ (ذکر یک مورد کافی است) ص ۸۷	
	ادامه در صفحه دوم	

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۱	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۵	زیبایی شناسی: (۶ نمره)	
۱۷	الف) ایهام تناسب ۰/۲۵ ص ۹۱ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ج) تضمین ۰/۲۵ ص ۳۳ د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۲ ه) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۳۵ (اسلوب معادله اضافه است)	۱/۲۵
۱۸	مصراع اول به داستان گلستان شدن آتش بر حضرت ابراهیم (ع) اشاره دارد و مصراع دوم به عبور حضرت موسی (ع) از رود نیل ۰/۵ ص ۳۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۵
۱۹	هزار در معنی عدد هزار و در معنی دیگر آن با بلبل، باغ، نغمه و ترانه تناسب دارد. ۰/۵ ص ۹۱	۰/۵
۲۰	تضاد آوردن دو امر متضاد است بی آنکه متناقض هم باشند اما متناقض نما، تضاد در یک امر است نه دو امر. ۰/۵ ص ۵۹ و ۶۱	۰/۵
۲۱	الف) حسن تعلیل ۰/۲۵ ص ۱۱۳ ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ ص ۱۱۷ ج) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۶ د) لف و نشر ۰/۲۵ ص ۶۵	۱
۲۲	اغراق ۰/۵ ص ۸۹	۰/۵
۲۳	الف) نگران ۰/۲۵ ب) ۱: نگاه کردن ۲: دلواپسی ۰/۵ ص ۹۲	۰/۷۵
۲۴	تضاد (امروز و فردا)، اسلوب معادله، حس آمیزی (تلخ بودن جمعه) ۰/۵ ص ۱۱۶	۰/۵
۲۵	گزینه ج (لف و نشر) ۰/۲۵ ص ۱۱۲	۰/۲۵
۲۶	حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۴	۰/۲۵
هـ	نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	
۲۷	وطن پرستی، ستیز با نادانی، آزادی خواهی دردمندی و عشق او به میهن (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد) ۰/۵ ص ۱۷	۰/۵
۲۸	به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، توجه به مردم و استفاده از شعر برای آگاه سازی آنان ۰/۵ ص ۴۰ (به هر مفهوم مشابه دیگر، نمره تعلق می گیرد)	۰/۵
۲۹	الف) افسانه ۰/۲۵ ب) ویژگی هایی مثل تغییر در آوردن جایگاه قافیه، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل، نزدیکی به ادبیات نمایشی، مصراع ها کوتاه و بلند هستند یا تعداد نشانه های هجایی و وزن واژه های یک مصراع با مصراع دیگر برابر نیست. ۰/۵ ص ۷۱ و ۱۰۶ (ذکر یک مورد کافی است)	۰/۷۵
۳۰	الف) سووشون ۰/۲۵ ب) داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم ۰/۵ ص ۷۴	۰/۷۵
۳۱	الف) مستزاد ۰/۲۵ ب) شعر نو (نیمایی) ۰/۲۵ ص ۱۲۰	۰/۵
۳۲	توصیف عظمت مقام شهیدان، ارزشهای انقلابی و رخدادهای دفاع مقدس (ذکر یک مورد کافی است) ۰/۵ ص ۱۲۰	۰/۵
۳۳	الف) پارادوکس ۰/۲۵ ص ۶۱ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۱۱۷	۰/۵
	همکار ارجمند، به پاسخ های درست و مشابه، نمره تعلق می گیرد.	
	خدا قوت، از زحمات شما سپاسگزاریم.	